

PREPORUKA VIJEĆA**od 14. srpnja 2015.****o Nacionalnom programu reformi Slovačke za 2015. i davanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Slovačke za 2015.**

(2015/C 272/03)

VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 121. stavak 2. i članak 148. stavak 4.,

uzimajući u obzir Uredbu Vijeća (EZ) br. 1466/97 od 7. srpnja 1997. o jačanju nadzora stanja proračuna i nadzora i koordinacije ekonomskih politika ⁽¹⁾, a posebno njezin članak 5. stavak 2.,

uzimajući u obzir preporuku Europske komisije,

uzimajući u obzir rezolucije Europskog parlamenta,

uzimajući u obzir zaključke Europskog vijeća,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za zapošljavanje,

uzimajući u obzir mišljenje Gospodarskog i financijskog odbora,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za socijalnu zaštitu,

uzimajući u obzir mišljenje Odbora za ekonomsku politiku,

budući da:

- (1) Europsko vijeće složilo se 26. ožujka 2010. s prijedlogom Komisije o pokretanju nove strategije za rast i radna mjesta Europa 2020., koja se temelji na pojačanoj koordinaciji ekonomskih politika. Strategija je usmjerena na ključna područja u kojima je potrebno djelovanje radi jačanja potencijala Europe za održivi rast i konkurentnost.
- (2) Vijeće je 14. srpnja 2015. na temelju prijedloga Komisije donijelo Preporuku o općim smjernicama za ekonomske politike država članica i Unije, a 21. listopada 2010. donijelo je odluku o smjernicama za politike zapošljavanja država članica ⁽²⁾. One zajedno čine „integrirane smjernice“, a države članice pozvane su uzeti ih u obzir u okviru svojih nacionalnih ekonomskih politika i politika zapošljavanja.
- (3) Vijeće je 8. srpnja 2014. donijelo preporuku ⁽³⁾ o Nacionalnom programu reformi Slovačke za 2014. i dostavilo mišljenje o ažuriranom Programu stabilnosti Slovačke za 2014. Komisija je 28. studenoga 2014., u skladu s Uredbom (EU) br. 473/2013 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽⁴⁾, predstavila svoje mišljenje o nacrtu proračunskog plana Slovačke za 2015.

⁽¹⁾ SL L 209, 2.8.1997., str. 1.

⁽²⁾ Zadržana Odlukom Vijeća 2014/322/EU od 6. svibnja 2014. o smjernicama za politike zapošljavanja država članica za 2014. godinu (SL L 165, 4.6.2014., str. 49.).

⁽³⁾ Preporuka Vijeća od 8. srpnja 2014. o Nacionalnom programu reformi Slovačke za 2014. i dostavljanje mišljenja Vijeća o Programu stabilnosti Slovačke, 2014. (SL C 247, 29.7.2014., str. 122.).

⁽⁴⁾ Uredba (EU) br. 473/2013 Europskog parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o zajedničkim odredbama za praćenje i procjenu nacrtu proračunskih planova i osiguranju smanjenja prekomjernog deficita država članica u europodručju (SL L 140, 27.5.2013., str. 11.).

- (4) Komisija je 28. studenoga 2014. donijela Godišnji pregled rasta, čime je označen početak europskog semestra 2015. za koordinaciju ekonomske politike. Istog je dana Komisija na temelju Uredbe (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća ⁽¹⁾ donijela Izvješće o mehanizmu upozoravanja u kojemu Slovačka nije utvrđena kao jedna od država članica za koje je potrebno provesti detaljno preispitivanje.
- (5) Europsko vijeće podržalo je 18. prosinca 2014. prioritete za poticanje ulaganja, intenziviranje strukturnih reformi i provedbu odgovorne fiskalne konsolidacije koja pogoduje rastu.
- (6) Komisija je 26. veljače 2015. objavila izvješće za Slovačku za 2015. Njime je ocijenjen napredak Slovačke u vezi s preporukama za Slovačku donesenima 8. srpnja 2014.
- (7) Slovačka je 29. travnja 2015. dostavila svoj Nacionalni program reformi za 2015. i Program stabilnosti za 2015. Kako bi se u obzir uzela njihova povezanost, oba su programa ocijenjena istodobno.
- (8) Slovačka je trenutačno obuhvaćena preventivnim dijelom Pakta o stabilnosti i rastu. U svojem Programu stabilnosti za 2015. vlada planira postupno smanjiti ukupni deficit na 2,5 % BDP-a u 2015., a zatim na 0,5 % BDP-a u 2018. Prema Programu stabilnosti srednjoročni cilj, odnosno strukturni deficit od 0,5 % BDP-a, postigao bi se od 2017. Očekuje se da će se udio državnog duga u BDP-u neznatno smanjiti na 53,4 % u 2015. te da će se nastaviti smanjivati do 50,3 % u 2018. Makroekonomski scenarij na kojem se temelje ta proračunska predviđanja je uvjerljiv. Međutim, mjere za podupiranje planiranog ciljanog deficita od 2016. nadalje nisu dovoljno određene. Na temelju proljetne prognoze Komisije 2015. rast neto rashoda ispod je referentnog mjerila i u 2015. i u 2016. te stoga ispunjava zahtjeve Pakta o stabilnosti i rastu. Na temelju svoje ocjene Programa stabilnosti i uzimajući u obzir proljetnu prognozu Komisije za 2015., Vijeće smatra da se očekuje da će Slovačka ispuniti odredbe Pakta o stabilnosti i rastu.
- (9) Tržište rada pokazivalo je znakove oporavka u 2014., ali nezaposlenost je i dalje visoka. Smanjene su nepoticajne mjere u sustavu socijalne sigurnosti i postignut je određen napredak u smanjenju nezaposlenosti mladih, ali dugotrajna nezaposlenost ostaje veliki izazov, a zaposlenost među Romima i niskokvalificiranim osobama je niska. Iako su poduzete određene početne mjere za njihovo poboljšanje, javne službe za zapošljavanje imaju ograničene kapacitete za pružanje individualiziranih usluga, osobito osobama koje su najudaljenije od tržišta rada. Stopa zaposlenosti žena i dalje je znatno niža od prosjeka EU-a, što odražava nedostatan pružanje kvalitetnih i povoljnih usluga skrbi za djecu i relativno dugo trajanje roditeljskog dopusta.
- (10) Slovačka je postigla određeni napredak u području učenja kroz rad, a novi zakon o strukovnom obrazovanju i osposobljavanju stupit će na snagu u 2015. Ograničeni napredak ostvaren je, međutim, u poboljšanju nastavnih uvjeta, poticanju stvaranja programa za prvostupnike koji su usmjereniji na karijeru te povećanju udjela romske djece koja pohađaju ustanove za rani i predškolski odgoj i obrazovanje. Nisu poduzete nikakve mjere kako bi se osiguralo bolje sudjelovanje Roma u strukovnom osposobljavanju i visokom obrazovanju. Postignut je samo ograničen napredak u traženju rješenja za nedostatke u slovačkom sustavu istraživanja i inovacije čije su glavne potrebe poboljšanje kvalitete i važnosti znanstvene baze i promicanje suradnje među sveučilištima te istraživačkim i poslovnim ustanovama.
- (11) Loša kvaliteta poslovnog okruženja u Slovačkoj smanjuje privlačnost te zemlje i za strana i za domaća ulaganja. Za poslovno okruženje osobito je štetna nedostatna učinkovitost i kvaliteta javne uprave i pravosudnog sustava. U državnoj službi osjećaju se posljedice velike fluktuacije osoblja i neučinkovitog upravljanja ljudskim resursima. Dosada su uloženi samo ograničeni napor u borbu protiv korupcije. Osobito je zanemarena potreba za jačanjem analitičkih i revizijskih kapaciteta porezne uprave. Javna nabava trpi zbog ukorijenjenih nedostataka, što utječe na dodjelu javnih sredstava.
- (12) Iako su nedavne promjene sustava oporezivanja pridonijele poboljšanju javnih financija, troškovi povezani sa starenjem stanovništva u budućnosti će opterećivati sadašnje relativno stabilno stanje duga u Slovačkoj. Dugoročna održivost javnih financija ovisi o sposobnosti vlade da poveća troškovnu učinkovitost zdravstvenog sektora. Opća razina učinkovitosti slovačkog zdravstvenog sustava je niska i sustav je manje uspješan u usporedbi

⁽¹⁾ Uredba (EU) br. 1176/2011 Europskog parlamenta i Vijeća od 16. studenoga 2011. o sprečavanju i ispravljanju makroekonomskih neravnoteža (SL L 306, 23.11.2011., str. 25.).

s ostatkom EU-a. Vlada je donijela novu strategiju za zdravstvo za razdoblje 2014. – 2020. kako bi pokušala naći rješenje za nedostatke nacionalnog sustava zdravstva. Strategija se provodi, ali većina mjera još nije na snazi. Osim toga i dalje su prisutni nedostaci u ubiranju poreza i poreznoj upravi.

- (13) Slabi rezultati ulaganja posljednjih godina mogu nepovoljno utjecati na izgled dugoročnog rasta Slovačke. Smanjenje privatnih ulaganja bilo je osobito izraženo između 2008. i 2013., a zbog smanjenja izravnih stranih ulaganja nefinancijska društva odgovorna su za približno 90 % pada ukupnih ulaganja. Ulaganja u kapitalna dobra u 2013. još su bila oko 13 % niža u realnim vrijednostima nego u 2008. Pa ipak, iako je pad javnih ulaganja bio znatno manji ipak ima značajne posljedice s obzirom na velike projekte prometne infrastrukture koji su ključni kako bi se mogao iskoristiti potencijal rasta središnjih i istočnih regija Slovačke. Administrativne i regulatorne prepreke povezane s planiranjem ulaganja te nedostatak transparentnosti i dugotrajnost postupaka za izdavanje građevinskih dozvola i dozvola za uporabu zemljišta koče javna ulaganja. Fondovi EU-a predstavljaju vrlo velik udio u ukupnim javnim ulaganjima u Slovačkoj u usporedbi s razinama u ostalim državama članicama u toj regiji. Osim toga, apsorpciju sredstava EU-a ometa slabo upravljanje postupcima planiranja, loš razvoj i odabir projekata te neispunjavanje zahtjeva povezanih s ocjenom utjecaja na okoliš. Upotreba posebno prilagođenih specifikacija u javnoj nabavi ograničava tržišno natjecanje i uzrokuje visoke konačne cijene. Bolji nadzor i veće stručno znanje u javnim tijelima uključenima u nabavu mogli bi pomoći prevladavanju tih problema. Nedostatna učinkovitost i kvaliteta javne uprave i pravosudnog sustava osobito su štetni za poslovno okruženje, a još nisu riješeni problemi kao što su reforma parničnog postupka i nejednaka raspodjela radnog opterećenja na sudovima.
- (14) Komisija je u okviru europskog semestra provela sveobuhvatnu analizu slovačke ekonomske politike i objavila je u izvješću o Slovačkoj za 2015. Ocijenila je i Program stabilnosti i Nacionalni program reformi te mjere poduzete kao odgovor na preporuke upućene Slovačkoj proteklih godina. Uzela je u obzir ne samo njihovu važnost za održivu fiskalnu i socijalno-ekonomsku politiku u Slovačkoj nego i njihovo poštovanje pravila i smjernica EU-a, a s obzirom na potrebu jačanja ukupnog ekonomskog upravljanja Unijom pružanjem doprinosa budućim nacionalnim odlukama s razine EU-a. Preporuke u okviru europskog semestra navedene su u preporukama od 1. do 4. u nastavku.
- (15) Vijeće je s obzirom na vlastitu ocjenu preispitalo Program stabilnosti te je njegovo mišljenje ⁽¹⁾ da Slovačka ispunjava Pakt o stabilnosti i rastu.
- (16) S obzirom na europski semestar Komisija je provela i analizu gospodarske politike cjelokupnog europodručja. Vijeće je na temelju te analize izdalo posebne preporuke upućene državama članicama čija je valuta euro ⁽²⁾. Kao država čija je valuta euro, i Slovačka bi trebala osigurati potpuno i pravodobno provođenje tih preporuka.

PREPORUČUJE Slovačkoj da u 2015. i 2016. poduzme mjere kojima je cilj:

1. poboljšanje troškovne učinkovitosti zdravstvenog sektora, među ostalim i poboljšanje upravljanja bolničkom skrbi i jačanja osnovne zdravstvene skrbi. Poduzimanje mjera za povećano ubiranje poreza;
2. poduzimanje dodatnih mjera za rješavanje dugotrajne nezaposlenosti poboljšavanjem poticajnih mjera, pružanjem druge prilike za obrazovanje i uvođenjem visoko kvalitetnih osposobljavanja posebno prilagođenih potrebama pojedinaca. Poboljšavanje poticaja namijenjenih ženama kako bi ostale na tržištu rada ili se vratile na njega putem boljeg pristupa ustanovama za čuvanje djece;
3. poboljšavanje osposobljavanja nastavnika i privlačnosti nastave kao zanimanja kako bi se zaustavio pad obrazovnih rezultata. Veće sudjelovanje romske djece u redovnom obrazovanju te kvalitetnom ranom predškolskom odgoju i obrazovanju;

⁽¹⁾ U skladu s člankom 5. stavkom 2. Uredbe (EZ) br. 1466/97.

⁽²⁾ SL C 272, 18.8.2015., str. 98.

4. poticanje ulaganja u infrastrukturu, poboljšanje i racionalizacije upravnih postupaka za izdavanje dozvola za uporabu zemljišta i građevinskih dozvola. Povećanje tržišnog natjecanja u javnim natjecajima i poboljšanje mehanizama nadzora u području javne nabave.

Sastavljeno u Bruxellesu 14. srpnja 2015.

Za Vijeće
Predsjednik
P. GRAMEGNA
